

VESZPRÉMMEGYEI UJSÁG

Politikai lap. — Megjelenik minden csütörtökön és vasárnap.

Előfizetési árak: Egész évre 12 kor. Fél évre 6 kor.
Negyed évre 3 kor. Egy óra 1 kor.
Lelkészek, tanítók, községi jegyzők 8 koronáért kapják a lapot.
Egyes szám ára a csütörtöki lapból 8, a vasárnapiból 16 fillér.

Felelős szerkesztő:
dr. Matkovich Tivadar.
Laptulajdonos:
Ifj. Matkovich László.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Veszprém, Buhim-
utca 9.
Csütörtökön, pénteken, vasárnap és hétfőn a lapok
az utcán is arusíttatnak.

Jobbra-balra.

A Krisztus helytartójához méltó szeretettől áthatott levelet intézett a római pápa Porubilj bibornok fővikáriushoz, amelyben panaszkodik, hogy a hadakozó felek féktelen szenvedélyeivel szemben az ő kérdő szavának nem volt fogantatja: Európa végrehajtja az öngyilkosságot. Az egyszeri kisasszony is arról panaszkodott, hogy a kanárija meghalt, pedig a szive vérével táplálta. Többet ért volna egy kis kendermag, jegyezte meg egy barátja. — A szentalya szívből fakadó kérésére nem reagálnak a mi ellenségeink vád hordái. Tűz és vas győzi csak le azokat, vagy a mindenhatónak tüzes istennyilája.

A pápa és a háború.

XV. Benedek pápa megszólalt a most dúló világháború befejezése érdekében, amelyet „a civilizált Európa öngyilkosságá”-nak nevez.

Teljesen méltányoljuk a pápa azon törekvését, hogy a rettenetes viaskodásnak vége vessék. Sajnos, hogy — amint ő maga is mondja — legnemesebb intenciói hajótörést szenvedtek, intelmeit, tanácsait nem vették figyelembe.

Ennek oka az, hogy a mai szkeptikus, sőt istentagadó világban a lelki behatásokra nincs fogékonyság és a pápának csak a lelkiekben van hatalma az emberiség felett. Ma már csak kevés emberre lenne hatása, még az anatómáknak, az egyházi átkoknak is,

amelyek közül a Maranata nevű nagy átok hajdanta az örületbe is képes volt a fogékony kedélyt behajtatni.

Talán azért, mert a mint a szent atya nevezi, Európa ma már civilizált?

Lehet. Ha a civilizációt olyan értelemben vesszük, hogy a kultúra attribútumaiból kiadjuk, mint fölösleges és alkalmatlan „ballaszt”-ot az igazság, az önzetlenség, az igazi — hangsúlyozzuk: — az igazi humanizmus követelményeit, akkor Európa civilizáltnak mondható; noha vannak államok, amelyek lakosságának nagy többsége nagyon alatta áll annak a szellemi és elméleti színvonalnak, a mely valóságos csúfakat produkál.

Am ha a kultúra előfeltételül a tudáson és szellemi tulajdonságokon, szóval azokon kívül, amik csak az elme tulajdonai, a szívnek és lélekeknek kincseit is számítjuk, akkor a mi bösz ellenségeink közül egyetlen egyet sem sorozhatunk a civilizált népek sorába. Nemcsak a félvad szerbet, Montenegrót, a rabszolgaságban élő muszkát, hanem a hitszögő olaszt, az

idióta franciát és a kalmár angoltsem, aki nemcsak csalni, de rabolni és gyilkolni is kész az anyagi haszonért.

A mi szövetségünk tagjai nem keresték a háborút. Nem keresték a háború által a maguk hasznát. Nem akartak megfosztani egy nemzetet sem se a jogától se a birtokától. Kijelentették azt előre. És midőn a római szentszék konciliáns szavát hallatta, nálunk mindég kész meghallgatásra, csak ellenségeinknél talált siket fülekre. Tehát azokat terheli a felelősség Isten és emberek előtt a háború borzalmairért kezdettől fogva. — Mert, hogy védekezünk, az természetes. S hogy leverjük őket, az bizonyos. Hogy az minő áldozatokat kíván, avval mi már nem vehetünk számot, mert létünk kérdésével függ össze.

Száradjon a kiontott vér azoknak a lelken, akik azt okozták; és verje meg azokat az örök igazság Istene. — A mi lelkünk és lelkiismeretünk tiszta, mert a jogos önvédelem határát nem léptük túl. Az pedig kötelességünk. —cht.—

A háború.

A miniszterelnöki sajtóosztály táviratai.

Hőfő jelentése.

(Március 5.) Orosz hádszintér: Dubnó vidékén az oroszokat az Ikva balpartjától

viszszavertük. Az ellenség híresztelése és a Dnyeszter mentén és Czernovicznál szerencsés offenzívával teljesen valótlan. Ott

A könnyű.

A könnyű a bánat altatója,
Mely csendes, néma nyhelt ad,
Könnyebb a szív, ha elvonulva,
Kisírja titkon jól magát.

— Ha messze távol harcban fiatok:
Nem mondom én Anyák, ne sirjatok!

Ha kis szobában elvonulva,
Szived remeg kétség között,
Lelked repülni, szállni óhajt,
Hova a Kedves költözött;

— Ha messze távol harcban férjete:
Nem mondom én, könnyet ne ejtsetek!

Játék után ha elpihenve,
Szokott helyedre nem találsz;
És jó Anyád ölébe kapva,
Könnyezve mondd az imát;
— Ha messze távol harcban jó Apád:
Ártatlan könnyű mért ne hullanál?

Hulljon a könnyű, legyen vigasztok,
Csupán csüggedni nem szabad,
Harmat legyen csak a virágnak,
Erősítsd véle csak magad.
— Ki védi nekünk ezt a drága hont:
Paizst fölé az Isten karja vont!

Bakó Kálmán.

A halott leány esküvője.

Írta: Bede Jób.

(Folytatás és vége.)

Gottlieb vigyázott. Pénzt sohasem lehetett volna a szekrényében találni. A pénzt egy bozontos szakállu, fellábára sántító, néma hórihorgas legényre bízta; aki a ház körül foglalatkoskodott, reggelenként az ajtó előtt söpörgetett. Ez egy Lembergben maradt magyar tüzérszt volt, boltiszolga igazolványt szerzett neki Gottlieb és a tiszt semmi gyanut sem keltett; az oroszok soha sem gondolhatták, hogy amikor az ő uralmuk megszűnik, akkor ez a bozontos legény egyszerűen snájdig, elegans, hangos beszédű rugalmas járása fess tüzérszt lesz. Rábízta a most keresett új pénzeket Gottlieb teljes bizalommal. Tudta, hogy a tiszt szerelmes Jettybe, hát ő minden veszedelmek közt megfogja őrizni a pénzt.

A titkos levelek beszámoltak pontosan a lengbergi életről és Jetty minálunk mind több magyar szót tanult, magyar nótákat zongorázott.

Egyszer aztán, minő mámoros diadalittas délután volt, megjött a hír Lemberg visszafoglalásáról. Jetty a kioszkban felugrott az asztal mellől, előbb sirt, aztán átölelte a

helybeli Gottlieb bácsit, körüláncolta vele, az asztalt. Mind, akik a jelenetet látták, könyeztek.

Egy hétig Jetty a legirigyletebb leány volt Budapesten. Reggeltől estig mindenütt ott volt, ahol embereket lehetett látni. Már ismeretlenek is köszöntötték áhíatosan:

— A legboldogabb lénnyel leány.

Egy hét múlva a pesti Gottliebékhez levelek érkeztek. Egy levél a lengbergi Gottlieből jött. Részletesen beszámolt arról, hogy jól vannak és hogy egy hét múlva megérkeznek Budapestre, magukkal hozzák a Jetty kelengyét, itt akarják tartani az esküvőt. Megnevezték a vőlegényt is. Ama nagyszerű Grünfeldnek a fia a vőlegény, aki sóval, fűszerekkel kereskedve ugyancsak megduplázta a háború alatt Lembergben a milliójárt mint ő. A pénzek rendben vannak, a tisz, fillér hiány nélkül átadta, aztán uniformisát felvette, gratulációját küldi, lóra ugrott, elment.

Egy másik levél Jettynek szólt. A magyar katona írta.

Jettynek tudnia kellett arról a családi szokásról, hogy vőlegényt a szülők választanak, Jettynek tehát tudnia kellett, hogy a Grünfeld-fiu az ő vőlegénye, a Grünfeld fiu fogja simogatni a fehér csipkét, amelyek

egy fél év óta semmisen változott. — Délkeleti hadszíntér: Csend uralkodik. Durazzónál 34 olasz löveget és 11.400 puskát zsákmányoltunk.

Német jelentés.

(Március 6.) Nyugati hadszíntér: Yperntől délkeletre a február 14-ike előtti állásunk szilárdan birtokunkban van; a Bastion-hadállás az ellenség kezén maradt. A franciák Dauaumont falu és a hozzá csatlakozó vonalaink ellen intézett támadást. Az ellenség nagy veszteségei mellett visszavertük, miközben több mint ezer sebesülten foglyot vesztett. Zsákmányunk 115 ágyúra és 161 gépfegyverre szaporodott. Oberseptnél az ellenség első rohamát, ahol eljutott árkaikig, visszavertük. Több mint 80 foglyot vesztett és állásaiba visszavonult. — Keleti hadszíntér: Az oroszokat Alszevicsi mellett kivetítettük állásaikból.

A német tengerészeti vezérkar főnökének jelentése.

(Berlin, március 5.) Ő felsége Möwe hajója (parancsnoka Dohna-Schuldien várura és grófja, korvettkapitány) több hónapi sikeres csirkálás után ma négy angol tisztest, 29 angol tengerészkatonát és matrózt, 166 főnyi ellenséges hajólegénységet, köztük 103 indust, mint hadifoglyot, továbbá egy millió márka értékű aranyrudat hozva magával, egyik hazai kikötőnkbe befutott. A hajó elfogta és nagyjából elcsúszasztotta, kisebb részben pedig mint zsákmányt semleges kikötőbe küldte a Corbridge 3687, az Author 3496, a Trader 3608, az Ariadne 3035, a Dromonby 3627, a Farring Ford 3146, a Clan Macteach 5816, az Appam 7781, a Westburn 3300, a Horace 3335, a Flamenco 4629, a Saxon Prince 3471 bruttoregisztertonnás angol, a Maroni 3109 bruttoregisztertonnás és a Luxemburg 4377 bruttoregisztertonnás belga gőzösöket. Ő felsége hajója ezenfelül az ellenséges tengerpart több helyén aknákat helyezett el, amelyeknek a többi között az Edward VII. nevű angol csatahajó is áldozatul esett.

Höfer jelentése.

(Március 6.) A helyzet mindenütt változatlan.

Német jelentés

(Március 6.) Nyugati harctér: Az ellenség tegnap Douaumont vidékét hevesen lödözte. Felesleges veszteségek elkerülése végett egy február 28-án a franciáktól elfoglalt árkot kiürítettünk. — Keleti harctér: li-

Lembergből a menyasszonyi ruhához érkeztek. Jetty szől nélkül lehullott. A mi doktorunkat hívták hozzá. Jettyt az ablak mellé ültették. Ott mindig arra felé fordította a fejét, ahol a nap vörvörösén fátylat borít a hegy orma felett az égbe... és nem mozdult... Négy nap múlva meghalt. Ezt a gyönyörű életet, mondta az orvos, a lelki szenvedés ölte meg.

III.

A történetet, melylyel a doktor a lelki szenvedések hatásának a tételét bizonyította, meg kellett köszönni.

Nemsokára azonban a doktor elhozta a befejezését is. A leMBERGI Gottliebék visszatértek Bécsből, ahol a szanatóriumban, a hová a doktor küldte őket, megkapták a pesti táviratot a valóságáról.

Visszatértek és a menyasszonyi ruhákat kivitték a Jetty sírjához.

A sírnál a leMBERGI Gottlieb esküvői imákat és dalokat mormogott. A földbe ásott rudakra sátrat vont nehéz selymekből és a sátor alatt az esküvői rítusokat mind pontosan elvégezte, a két kezét felemelte és megáldott egy láthatatlan párt. Azután ráborult a sírra és keservesen jajgatott:

— Most boldog vagy én szent édes leányom! Most nem haragszol reám: a magyar katonához adtalak.

luxt környékén az oroszok nem tudták támadási kísérleteiket végrehajtani. Felderítő osztagaikat visszautasítottuk.

Höfer jelentése.

(Március 7.) Orosz és délkeleti hadszíntér: Nincs újabb esemény. — Olasz hadszíntér: A harci tevékenység az esőzés és lavina-veszedelem következtében, csaknem teljesen szünetel.

Német jelentés.

(Március 7.) Nyugati hadszíntér: Vermelléstől északra élénk aknaharcok folytak. Az angol gyalogságot, **tüzelésünkkel visszautasítottuk.** A Maas keleti partján kisebb harcokban tegnap és tegnapelőtt foglyokban 14 tisztest és 934 főnyi legénységet szállítottunk be. — Keleti és balkáni hadszíntér: Különböző esemény nem történt.

Maganértesüléseink.

A Tagesanzeiger jelenti: A verduni tűzgyűrű a német tüzérségi támadás előbbrevitele következtében már **háromnegyed körre alakult ki.** Verdun helyőrségét most az a veszedelem fenyegeti, hogy az egyedüli délnyugat felől hozzávezető vasútvonal a német ágyútűz körletébe kerül. Ez magyarázza meg a kétségbeesett francia ellentámadásokat.

A német tengerészeti vezérkar főnökének jelentése.

Tengerészeti léghajóink egy része a március 5-éről 6-ára virradó éjjel a Humber melletti hullt tengerészeti támaszpont és az ottani dokktelepeket bőségesen bombázta. Jó hatást figyeltek meg a léghajókat hevesen lötték, de eredmény nélkül. Valamennyi léghajó visszatért.

(London, március 6.) Hivatalosan jelentik: A vasárnapra virradó éjszaka két ellenséges léghajó cikált az északra felel part fölött. Néhány bomba a parthoz közel a tengerbe hullott. Eddig még nem lehetett hírt kapni arról, hogy az országban történt-e kár.

Egy buvárhajónk munkája.

A Zürichbe érkezett Leonard János svéd hajóskapitány elmondotta, hogy Storborg nevű hajóját a lyoni öbölben február 24-én egy osztrák magyar tengeraltájtáró elcsúszasztotta. S ugyanekkor elcsúszasztotta a Fastnet gőzöst is.

Höfer jelentése.

(Március 8.) Orosz harctér: Karpilovkánál elfoglaltunk egy elsőosztályú állást, egy 1000 méteres árkot betemetünk. Olasz és délkeleti harctéren helyzet változatlan.

Német jelentés.

(Március 8.) Nyugati harctér: Vermelléstől árkaikhoz közeledő ellenséget szorongalattunk vissza. Maison de Champagnenál visszafoglaltunk egy állásunkat, 2 tisztest, 150 embert elfogtunk. La Chaladétől keletre előre toltuk állásainkat. Vaevra vidékén elfoglaltuk Fresna falut, 300-nál több foglyot ejtettünk. Léghajónk bombázta Borle Dae vasúti építményeit.

A Török Vörös Félhold képeslevezőlapjait 20 fillérért árusítja az Országos Bizottság (Budapest — Képviselőház.)

A vármegyéről.

Előttünk fekszik dr. Véghely Kálmán, vármegyénk lelkes alispánjának tartalmas jelentése, amelyet a f. hó 13-iki megyei közgyűlés elé terjeszt. Igazán nem méltányolható eléggé az a szorgalom, gond, pontosság és jóakarát, amelyet alispánunk a megye derék tisztikrával egyetemben a há-

boru folytán sokszorosan hatványozott teendőkét lelkiismeretesen végzi. Egy permanens hajszá az, ami alatt most az alispán áll, amelyhez képest a békés időben való hivataloskodás gyerekjátéknak tűnik fel.

Az alispáni jelentésből megnyugvássalunkra vesszük tudomásul, hogy a katonai bemutató szemlék általában jó eredménnyel fejeződtek be az egész megyében. Hogy a katonai szolgálatra alkalmasnak talált egyének a behívás napjain pontosan bevonultak. Hogy a hadiszolgálatásoknak, amiből a megye lakossága erősen igénybe volt véve a járművek és lovak előállítására nehézségekbe ütközött, pontosan elég lett léve. Megfelelően gondoskodott az alispán arról is, hogy a gazdasági munka fennakadást ne szenvedjen. Gondoskodás történt a rögzálle szükséglet kielégítéséről. Intézkedett, hogy a hadbavonultak hátramaradottainak segítése körül panaszok ne fordulhassanak elő, amelyek csakugyan mind ritkábban jelentkeznek. A hadifoglyok kellő időben való kiadása iránt is intézkedett. Intézkedett, hogy a gazdasági munkához szükséges munka és igavonó erő a tavasi munkák befejezéséig a gazdáktól el ne vonassék. Intézkedett, hogy a lovak ára a kincstár által azonnal fizetlenség ki, hogy csak ahhoz érő hadifoglyok adassanak mezei munkára, s köles, hajdina és moharmag biztosítsák. — Megtett minden óvintézkedést, hogy a hadbavonultak hátramaradottai földjeiket porlagon ne hagyják. A vetőmag biztosítását a miniszteriummal kieszakoztatta. Gondoskodott a sertésállomány védelméről, a sertéseknek preventív intézkedések általi megóvása útján. A szarvasmarha állomány oktalannal pusztítása ellen is megtett minden óvintézkedést. A tavasi munkák biztosítása végett saját kezdeményezéséből a főtisztviselők és polgármesterek útján megtett mindent, hogy „egy falpalatnyi föld se maradjon megművelhetetlen”. Megtette a szükséges törvényes intézkedéseket az ország képviselőválasztók névjegyzékének kiigazítása iránt.

Ez lényegében az alispáni jelentés tartalma, melynek alcíméből is látszik a Népművelésügyi, Közegészségügyi, Allatgészségügyi, Utügyi és Közgazdasági, azt a megnyugvást meríthetjük, hogy a gondos és kiváló vezetés és megfeszített munka eredménye azt mutatja, hogy a háborús viszonyok dacára a mi vármegyénk közléte ép oly egészségesen fejlődik, mint normális időkben.

Hirek.

— **Egyháznagyi kinevezés.** Őfelsége a király Rosos István veszprémi székesegyházi kanonoknak, egyházmegyei főtanfelügyelőnek a Znaimi címzetes apátságot adományozta. A megye legelőkelőbb uri családjainak egyikéből származó szivbenlélekben nemes s igazán Krisztus felkent papjához illő jószívű főpap eme kitüntetésre, számos tisztelőinek körében város és megyeszerzte őszinte örömet kelt.

— **Katonai kitüntetések.** (Folytatás.) Legfelsőbb dicséző elismerés tudtul adatott csicséri Orosz Árpád népf. alezredesnek és Vinkó István III.-31. népf. hadtápszászl. besorozott 31. h. gy. ezr. főhadnagynak. — **A II. oszt. ezüst vil. érdem kapitány:** Hatschek Ferenc hadnagy, Kovács Sándor tait. zászlós, Martini Gábor tart. hadapród, Ábrahám István őrmester, Hangyal István, Bianár Sándor, Pomper Lipót, Schneider József és Tuba János szakaszvezetők; Lassányi Ferenc, Ifkor István, Damjanov György, Varga Kálmán, Komáromi József, Rapp Ferenc, Tausz Ferenc, Józsa Miklós tizedesek, Senkesi András, Zvedovics János, Haiter Vince, Mózes József, Molnár István, Pál Ferenc, Tóth János, Baranyai Péter, Ollári István, Sebestyén János őrmesterek, Nagy Ferenc, Horváth József, Ssinreich József, Németh József. Pap János, Kun Sándor, Pék Lajos, Székér La-

A VILÁGHIRŰ FÖLDES-féle

MMARGIT
CRÉME és
SZAPPANhasználata által arcza
tisztá, üde és bájos lesz.

A Margit Crème a főrangú hölgyek ked-
vencz szépítő szere, az egész világon el-
van terjedve. Páratlan hatása szerencsés
összeállításában rejlik, a bőr azonnal fel-
veszi és kiváló hatása már pár óra lefo-
lyása alatt észlelhető. Mivel a Margit-
Crème utánozzák és hamisítják, tessék
eredeti védjeggyel lezárt dobozt elfogadni,
mert csak ilyen készítményért vállal a ké-
szítő mindennemű felelősséget. A Margit-
Crème ártalmatlan, zsírtalan, vegytiszta ké-
szítmény, amely a külföldön általános fel-
tűnést keltett. Ara 1 K. 90 f.

Margit-szappan 90 fillér.
Margit-pouder 1 korona 20 fillér.

Gyártja:

FÖLDES KELEMEN
gyógyszertára Aradon.

Kapható minden gyógyszertárban, drogu-
ériában és illatszerkereskedésben.

! Fürdő !

Veszprém, Hosszu-utca.

Van szerencsém a n. é. közön-
ség nagybecsű pártolásába ajánlani a
Hosszu-utcán lévő

Hoffenreich-féle fürdőt,

amelyet a **téli időnyre** a higienia
követelményei szerint a legnagyobb
kényelemmel rendeztem be.

Jó levegőjű meleg kabinok; zárt folyosó,
hűtőző hely.

A fürdő egész nap nyitva.

**A kádfürdőhöz kizárólag
forrásvíz használatik!**

**Masszázró és tyukaszemvágó
a vendégek rendelkezé-
sére áll.**

Szíves támogatást kér

Kalmár Lajosné,

mint hádbavonult férjem meghatal-
mazottja, fürdőbérlet.

KURTZ GYULA

VESZPRÉMBEN és PÁPÁN

Uj és használt

zongora, pianino, harmonium
és cimbalom raktára.

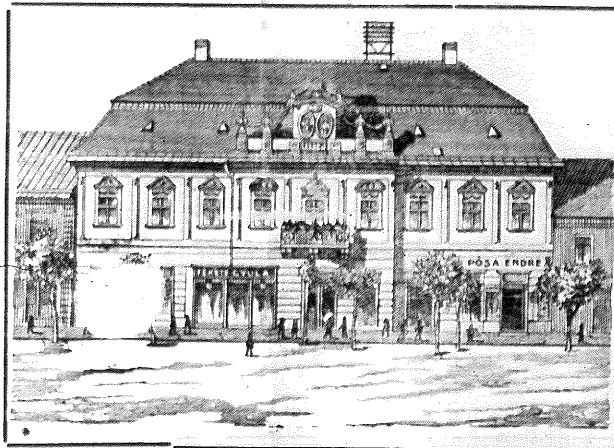
Kölcsönzések, javítás- és
hangolások helyben és
vidéken is teljesítetnek.
Avult hangszerek újakért becsoréltetnek.

Névjegyek, stb.

mindenfélé

könyvnyomdai

munkákat

izlésesen

és

jutányosan

készít

PÓSA ENDRE könyvnyomdája

VESZPRÉM, Rákóczi-tér 3. szám. (Saját ház.)

Könyvkereskedés.

(Telefon 93.)

Könyvkötészet.